

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การค้นคว้าเอกสารทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้รวบรวมเพื่อนำมาสนับสนุนอ้างอิงและใช้เป็นแนวทางการวิจัย โดยกำหนดประเด็นในการนำเสนอ ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับภาพยนตร์
2. กระบวนการตัดสินใจเลือกชมภาพยนตร์ไทย
3. ทฤษฎีการใช้สื่อเพื่อประโยชน์ของการได้รับความพึงพอใจ
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้นำแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเหล่านี้ มาสรุปและอภิปรายประกอบการวิจัย ดังต่อไปนี้

แนวคิดเกี่ยวกับภาพยนตร์

ภาพยนตร์เป็นสื่อที่เข้าถึงผู้รับสารได้มากที่สุดสื่อหนึ่ง เพราะมีความสมจริงทั้งภาพและเสียง รวมถึงยังเป็นที่น่าสนใจของบุคคลจำนวนมากที่ใช้ตอบสนองความบันเทิงเพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดในเรื่องต่าง ๆ ตามความพึงพอใจของตนเองอย่างไรก็ตาม บุคคลจะเลือกชมภาพยนตร์ย่อมต้องได้รับแรงกระตุ้นหรือแรงจูงใจก่อนที่จะตัดสินใจชม เช่น การที่บุคคลหรือผู้ชมคนหนึ่งตัดสินใจชมภาพยนตร์เพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่จะตัดสินใจแบบฉับพลัน ซึ่งส่วนใหญ่จะทำการศึกษาข้อมูลข่าวสารก่อนที่จะตัดสินใจเลือกชมภาพยนตร์เรื่องใดเรื่องหนึ่งต้องผ่านกระบวนการ รับสาร คัดเลือก และตอบสนองความ-

ต้องการโดยมีอิทธิพลของภาพยนตร์เข้ามาเป็นตัวแปร ได้แก่ ประเภทภาพยนตร์ การโฆษณา ประชาสัมพันธ์ สถานที่ เวลา และการกำหนดการฉายรวมถึงประเภทภาพยนตร์ นับเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีเสน่ห์ดึงดูดความสนใจของผู้ชมภาพยนตร์โดยภาพยนตร์ที่เข้าฉายในประเทศไทยสามารถแบ่งได้ 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ ประเภทเพื่อการศึกษาและข่าวสารกับประเภทบันเทิงโดยมีนักวิชาการได้จัดแบ่งประเภทภาพยนตร์ตามรูปแบบของการนำเสนอออกเป็น 3 รูปแบบดังนี้ (สมาน งามสนิท, 2530, หน้า 178-179)

1. ภาพยนตร์สารคดี ได้แก่ ภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาเป็นวิชาการล้วน ๆ เป็นเรื่องราวความจริง เช่น ภาพยนตร์ข่าว เป็นต้น
2. ภาพยนตร์สารคดีกึ่งละคร ได้แก่ ภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาเป็นสารคดีแต่รูปแบบเป็นการนำเสนอเป็นการแสดงละครประกอบบ้าง
3. ภาพยนตร์ที่เป็นแบบการแสดงล้วน ๆ เช่น ภาพยนตร์บันเทิงทั่วไป รูปแบบนี้อาจมีผู้สร้างภาพยนตร์การศึกษาเรื่องราวในประวัติศาสตร์หรือวรรณคดีต่าง ๆ ซึ่งให้ทั้งการศึกษาและความบันเทิง

นอกจากนี้การแบ่งภาพยนตร์ตามหน้าที่หลักการสื่อสารได้ 4 ประเภท ดังนี้ (สมาน งามสนิท, 2530, หน้า 203-226)

1. ภาพยนตร์ข่าว เป็นหน้าที่บันทึกเหตุการณ์ต่าง ๆ ของโลกแล้วนำเสนอทางสื่อมวลชนยอมทำหน้าที่ให้ข่าวสารได้ตรงความต้องการความเป็นจริงและรวดเร็วทันเหตุการณ์ซึ่งช่วยให้ผู้ดูข่าวภาพยนตร์ข่าวได้เห็นเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากทั่วโลกเสมือนอยู่ใกล้เหตุการณ์นั้น ภาพยนตร์ข่าวยังให้ความเพลิดเพลินเพราะช่วงเวลาของการเสนอข่าวจะเป็นช่วงเวลาที่ผู้ชมกำลังว่างและได้ปล่อยตัวตามสบาย
2. ภาพยนตร์เพื่อการศึกษา เป็นภาพยนตร์ที่สามารถใช้ประโยชน์ต่อการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดีเพราะสิ่งที่เรียนรู้ใกล้เคียงกับประสบการณ์ตรงใช้เวลาน้อยในการเรียนแต่ได้ความรู้มาก
3. ภาพยนตร์เพื่อการแสดงความคิดเห็นและชักจูงใจ เป็นภาพยนตร์ประเภทแสดงความคิดเห็นและชักจูงใจเพราะทำให้เกิดการเรียนรู้ทั้งภาษาและทางอ้อมซึ่งภาพยนตร์ประเภทนี้ ได้แก่ ภาพยนตร์โฆษณา ภาพยนตร์ประชาสัมพันธ์และภาพยนตร์โฆษณาชวนเชื่อ

4. ภาพยนตร์บันเทิง เป็นประเภทที่ให้การพักผ่อนหย่อนใจช่วยให้ความสนุกสนาน สร้างความบันเทิงให้แก่ผู้ดู ซึ่งภาพยนตร์บันเทิงมักเป็นภาพยนตร์ที่สร้างขึ้นจากจินตนาการของผู้สร้างซึ่งอาจอยู่ในรูปแบบการเยาะเย้ย ถากถางสังคม ล้อเลียน สังคม เรื่องรัก ๆ ใคร่ ๆ การ์ตูน เรื่องลึกลับมหัศจรรย์หรือด้านวิทยาศาสตร์

หัวข้อเกี่ยวกับแนวคิดเกี่ยวกับภาพยนตร์นี้จะกล่าวในประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ คือ บทบาทและความสำคัญของภาพยนตร์ ตามความเข้าใจของคนทั่วไป

ภาพยนตร์เป็นเพียงแค่โลกมายาที่ฉาบฉวยหรือเป็นเพียงแค่ความบันเทิงแต่สำหรับการศึกษาด้านสื่อและวัฒนธรรมศึกษาแล้วกลับให้ความสำคัญต่อการศึกษาศิลปะภาพยนตร์ โดยให้เหตุผลดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์ในภาคเอกสาร หรือการลงพื้นที่ศึกษาอาจเป็นสิ่งไกลตัวของคนทั่วไปในทางตรงข้ามโลกมายาภาพยนตร์กลับใกล้ชิดและอยู่ในชีวิตประจำวันอีกทั้งในเชิงปริมาณภาพยนตร์มาบ่ย มากกว่าบรรดาเอกสารต่าง ๆ กล่าวอีกนัยหนึ่งคนจำนวนมากจะชมภาพยนตร์มากกว่าหยิบหนังสืออ่าน

2. ภาพยนตร์มีทั้งภาพและเสียงอันเป็นสิ่งมหัศจรรย์ในศตวรรษที่ 20 ที่ทรงพลานุภาพ มีความสำคัญทั้งในแง่การดึงดูดใจผู้ชมและสื่อสารสำหรับคนทุกเพศทุกวัย เหนือกว่าสิ่งอื่นใดยิ่งกว่านั้นในบางยุคภาพยนตร์กลายเป็นเครื่องมือทางการเมืองอีกด้วย (กัจจกร หลุยยะพงศ์, 2547, หน้า 94)

ภาพยนตร์ในแต่ละยุคสมัยจะสะท้อนภาพสังคมในยุคนั้นออกมาได้เหมือนกัน ในช่วงที่เรียกว่ายุคแสวงหาก็จะมีภาพยนตร์ลักษณะที่คนดูต้องแสวงหาความหมายของมันออกมาจำนวนมาก ภาพยนตร์ที่ใช้สัญลักษณ์ต่าง ๆ หรือวิธีการสื่อความหมายในลักษณะต่าง ๆ จะมีเยาะเมื่อดูแล้วต้องตีความตามไปด้วยมันคือภาพสะท้อนของยุคนั้น

เดชพัฒน์ อรรถสาร (2537, หน้า 41) ได้สรุปไว้ว่า นอกจากสะท้อนภาพสังคมและวัฒนธรรมแล้วภาพยนตร์ยังมีบทบาทที่น่าสนใจอื่น ๆ อีกสอดคล้องกับข้อมูลที่ว่า ภาพยนตร์เป็นเครื่องมือสำคัญสิ่งหนึ่งในฐานะสื่อที่สามารถเปลี่ยนแปลงสังคมในด้านต่าง ๆ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงด้านศิลปวัฒนธรรมเนื่องจากสามารถนำภาพ และเสียงของศิลปวัฒนธรรมจากแหล่งหนึ่งไปสู่ประชาชนในแหล่งอื่น ๆ

2. มีความสำคัญด้านการศึกษาโดยถ่ายทอดความรู้ เนื่องจากภาพยนตร์สามารถนำความรู้ที่อยู่ไกลหรือไม่สามารถเห็นด้วยตาเปล่าทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจ เช่น การศึกษาอวกาศ หรือสิ่งที่มีการเปลี่ยนแปลงเร็วหรือซ้ำให้ซ้ำหรือเร็วขึ้นพอที่จะศึกษาได้ชัดเจน

3. มีความสำคัญต่อกิจการทหารและความมั่นคงของประเทศทางการทหาร เพื่อบันทึกวิธีการรบ ภูมิประเทศและที่ตั้งของข้าศึกเมื่อสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 ได้มีการใช้ภาพยนตร์บันทึกเหตุการณ์เพื่อประเมินกำลังข้าศึกและผลการปฏิบัติการรบของฝ่ายตน

4. มีความสำคัญต่อกิจการแพทย์ นอกจากเผยแพร่ความรู้ทางการแพทย์ยังใช้ในการบันทึกอาการเพื่อวินิจฉัยโรคและถ่ายทอดการปฏิบัติทางการแพทย์จากที่หนึ่งไปสู่อีกที่หนึ่ง

5. มีความสำคัญต่อกิจการสารสนเทศเปลี่ยนแปลงสังคมในการค้นคว้าข้อมูล และการตัดสินใจของประชาชน เช่น หาข้อมูลได้จากศูนย์ภาพยนตร์แห่งชาติของประเทศไทย เป็นต้น

6. มีความสำคัญต่อการประชาสัมพันธ์ เพื่อเผยแพร่เหตุการณ์หรือองค์กรขนาดเล็กจนถึงประชาสัมพันธ์ระดับชาติซึ่งให้ความรู้ ทัศนคติ ทักษะ ใกล้เคียงสถานการณ์จริงมากกว่า

7. มีความสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสังคม ภาพยนตร์ที่มีผู้ชมสามารถโน้มน้าวพฤติกรรมของสังคมตั้งแต่ การแต่งกาย บุคลิกตัวแสดง ทำให้ผู้ชมกระทำตาม โดยเฉพาะภาษาในภาพยนตร์มักมีอิทธิพลต่อการใช้ภาษาของประชากรในสังคม

การแบ่งประเภทภาพยนตร์ ทำให้เราเห็นความแตกต่างในแง่ลักษณะเนื้อหาของรูปแบบของภาพยนตร์แต่ละประเภทได้ชัดเจนโดยถือเอกลักษณ์เด่นของภาพยนตร์แต่ละประเภทมาเป็นเกณฑ์ เช่น ความคล้ายคลึงของตัวละคร ฉาก เหตุการณ์ เวลา สถานที่ เค้าโครง ตลอดจนเทคนิคด้านภาพ ซึ่งแบ่งประเภทของภาพยนตร์ที่ฉายในประเทศไทยตามรูปแบบเนื้อหาได้ดังนี้ (กาญจนา แก้วเทพ, 2545, หน้า 31)

1. ภาพยนตร์แอคชั่น หมายถึง จุดเด่นของภาพยนตร์ประเภทนี้คืออยู่ที่การต่อสู้หรือทำลายล้างที่รุนแรง รวมไปถึงเสี่ยงตายในรูปแบบของวีรบุรุษ มีเหตุการณ์สร้างความตื่นเต้นหรือใช้อาวุธสงครามมาประกอบฉาก เช่น ระเบิด จรวดนำวิถี รถถัง

2. แนวตลก หมายถึง เป็นภาพยนตร์ที่เน้นความสนุกสนานเบาสมองมากกว่าการแสดงอารมณ์ความรู้ของนักแสดงซึ่งมักจะชมได้ทุกเพศทุกวัย โดยอาจจะเป็นการ์ตูน ภาพยนตร์เพลง ภาพยนตร์รักโรแมนติก ที่ไม่เน้นการแสดงออกทางอารมณ์และความจริงจังเหมือนในภาพยนตร์ชีวิตและสร้างความสุขความประทับใจให้กับผู้ชมนอกจากนี้ยังมีภาพยนตร์ประเภทผจญภัย ภาพยนตร์แนวจินตนาการและภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับครอบครัวรวมอยู่ในประเภทนี้ด้วย

3. ภาพยนตร์ชีวิต หมายถึง ภาพยนตร์ที่ถูกจัดให้อยู่ในประเภทนี้ สามารถแบ่งออกได้ไปอีกหลายแนวทั้งนี้เนื่องจากหาความหลากหลายของเนื้อเรื่องซึ่งมีทั้งภาพยนตร์ประเภทรักที่ไม่สมหวังแบบความรักวัยรุ่น ภาพยนตร์อัตชีวประวัติของบุคคลในแง่ความสะเทือนใจและมีเนื้อหาค่อนข้างจริงจัง

4. ภาพยนตร์ลึกลับ ตื่นเต้น สยองขวัญ หมายถึง ภาพยนตร์ที่ดำเนินเรื่องไปโดยเน้นที่ความลึกลับของเรื่องราวมาตกรรมและปมปริศนาต่าง ๆ ที่ทำให้ผู้ชมต้องขบคิดและค้นหาเพื่อทำให้ผู้ชมมีอารมณ์ตื่นเต้น ระทึกใจ หวาดเสียวและผวาตลอดเวลาส่วนใหญ่เป็นเรื่องเกี่ยวกับภูตผีปิศาจไสยศาสตร์และอำนาจลึกลับเหนือธรรมชาติ ซึ่งสร้างความสยดสยองให้กับผู้ชม

การแบ่งประเภทของเนื้อหาภาพยนตร์ดังกล่าว มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานวิจัยในครั้งนี้นี้มาก เพราะเนื้อหาต่างกันออกไปจะมีผลทำให้การชมภาพยนตร์ไทยของวัยรุ่นในกรุงเทพมหานครแตกต่างกันออกไปด้วย อาจเนื่องมาจากเรื่อง เพศ รายได้ ระดับการศึกษา ซึ่งเราจะเห็นได้จากความต่างในเรื่องเพศ เพราะเพศชายและเพศหญิงมีความต้องการชมภาพยนตร์ที่แตกต่างกันไปโดยเพศชายจะนิยมชมภาพยนตร์เนื้อหาไปทางบู๊มากกว่าเพศหญิงหรืออายุก็มีส่วนสำคัญเพราะวัยเด็กจะมีความสนใจเนื้อหาที่เป็นการ์ตูนมากกว่าวัยผู้ใหญ่

ดังนั้น เราจะเห็นได้ว่าการแบ่งประเภทเนื้อหาภาพยนตร์มีผลต่อการชมภาพยนตร์เป็นอย่างมากและมีผลเกี่ยวกับการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงหยิบมาให้เห็นความสำคัญของประเภทของภาพยนตร์

ปัจจัยการกำหนดการสร้างภาพยนตร์

การสร้างภาพยนตร์หรือการผลิตภาพยนตร์แต่ละเรื่องนั้นสิ่งที่เป็นปัจจัยกำหนดโครงสร้างของการผลิตภาพยนตร์ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสร้างภาพยนตร์ หรือแหล่งเงินทุน คาราหรือผู้แสดงนำ บทประพันธ์ ผู้กำกับภาพยนตร์ โรงภาพยนตร์ การโฆษณา และการประชาสัมพันธ์ซึ่งสิ่งเหล่านี้เมื่อร่วมกันเข้าแล้วจะทำให้ผู้ชมเกิดความรู้สึกว่า ภาพยนตร์เรื่องนั้นเป็น ภาพยนตร์ฟอร์มใหญ่ ดังนั้นจึงต้องนำปัจจัยดังกล่าวมาเป็นแนวทาง ดังนี้ (สมาน งามสนิท, พรสิทธิ์ พัฒชานนุรักษ์, ปกรณ์ พรหมวิทักษ์ และไพฤทธิ เศรษฐไกรกุล, 2532, หน้า 19-22)

1. ผู้อำนวยการสร้างภาพยนตร์หรือแหล่งเงินทุน หมายถึง นายทุน ผู้ลงเงินสร้างภาพยนตร์ ชื่อเสียงของผู้อำนวยการสร้างภาพยนตร์หรือแหล่งเงินทุนของภาพยนตร์ที่จะสร้างหรือถ่ายทำนั้น มีผลต่อการประกันความสำเร็จของภาพยนตร์เพราะจะทำให้ผู้เกี่ยวข้องกับการผลิตภาพยนตร์รวมทั้งโรงภาพยนตร์มีความมั่นใจว่าภาพยนตร์ที่สร้างขึ้นนั้น จะไม่มีปัญหาว่าสร้างไม่เสร็จเพราะขาดเงินทุนในการสร้างขณะเดียวกันความสำคัญของผู้ผู้อำนวยการสร้างภาพยนตร์นอกจากจะถือว่าเป็นผู้จัดหาเงินทุนเพื่อสร้างภาพยนตร์แล้วยังอาจเปรียบเสมือนสัญลักษณ์แห่งความน่าเชื่อถือ (credibility) ที่ผู้เกี่ยวข้องต่าง ๆ จะให้ความไว้วางใจต่อภาพยนตร์เรื่องนั้น ๆ

2. คาราหรือผู้แสดงนำ จัดเป็นสิ่งสำคัญที่วงการภาพยนตร์ไทยยอมรับว่ามีอิทธิพลอย่างมาก และเป็นสิ่งที่ผู้สร้างภาพยนตร์ไทยจำเป็นต้องให้ความสำคัญเป็นลำดับแรก ๆ เนื่องจากคาราผู้แสดงอันเป็นที่นิยมและชื่นชอบของผู้ชมมีเพียงไม่กี่คนที่ถือว่าเป็นตัวทำเงิน โดยผู้ชมภาพยนตร์ไทยส่วนมากมักจะยึดอยู่กับคาราผู้แสดงนำ ด้วยความพึงใจในบุคลิกภาพของคารามากกว่าเรื่องราวหรือเนื้อหาของภาพยนตร์ ดังนั้น จากเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้คาราหรือผู้แสดงนำที่โด่งดังและเป็นคาราที่นิยม มักถูกกำหนดให้แสดงภาพยนตร์ต่าง ๆ อยู่เป็นประจำเพราะเชื่อว่าคารายอดนิยมหรือคาราคู่ขวัญคู่กันนั้นเป็นหลักประกันการสร้างให้แก่ผู้สร้างภาพยนตร์ไทยที่ภาพยนตร์เรื่องนั้นจะต้องมีผู้ชมชื่นชอบเข้าดูภาพยนตร์ของตน

3. บทประพันธ์ เรื่องราวหรือเนื้อหาของภาพยนตร์ไทย ส่วนใหญ่แล้วนำมาจากบทประพันธ์นวนิยายของนักเขียนที่มีชื่อเสียง

4. ผู้กำกับภาพยนตร์ การสร้างภาพยนตร์บันเทิงแต่ละเรื่องนั้นอาจกล่าวได้ว่า

ผู้กำกับภาพยนตร์ เป็นผู้รับผิดชอบหลักในการสร้างสรรค์ภาพยนตร์ตั้งแต่ต้นจนสิ้นสุดกระบวนการผลิตภาพยนตร์ ซึ่งโดยทั่วไปแล้วผู้กำกับภาพยนตร์จะมี 2 ประเภท ได้แก่ ผู้กำกับภาพยนตร์ประเภทที่ทำหน้าที่เป็นผู้ควบคุมให้การถ่ายทำเป็นไปตามบทภาพยนตร์ และผู้กำกับภาพยนตร์ประเภทที่เป็นผู้กำหนดความเป็นไปในภาพยนตร์ตามแนวของตน ภาพยนตร์เรื่องใดควรใช้ผู้กำกับภาพยนตร์ใต้นั้นขึ้นอยู่กับอำนาจการตัดสินใจของผู้อำนวยการสร้างภาพยนตร์ที่จะพิจารณาเลือกจ้าง แต่อย่างไรก็ดีผู้กำกับภาพยนตร์นับว่ามีความสำคัญมาก เพราะเป็นผู้อยู่เบื้องหลังความสำเร็จของการเป็นผู้สร้างภาพยนตร์ โดยผู้กำกับภาพยนตร์เป็นผู้กำหนดแนวทางการสร้างสรรค์และกำหนดแนวทางการแสดงให้กับผู้แสดงซึ่งภาพยนตร์จะไม่สามารถเป็นรูปร่างได้หากขาดผู้กำกับภาพยนตร์

5. โรงภาพยนตร์ ในการประกอบการค่านั้นทำเลถือเป็นสิ่งอย่างสำคัญอย่างหนึ่งในการประกันความสำเร็จเช่นเดียวกับภาพยนตร์ที่ผลิตขึ้นเมื่อนำเข้าฉายในทำเลที่เหมาะสม โดยได้รับการบรรจุเข้าในโปรแกรมที่ถูกกาลและเทศะหรือโรงภาพยนตร์ที่มีทำเลดี ย่อมทำให้ภาพยนตร์ที่ดีเรื่องนั้นมีโอกาสได้รับรายได้เพิ่มขึ้น

6. การโฆษณาภาพยนตร์ นิยมกล่าวกันว่าวงการภาพยนตร์ไทยที่ว่าการโฆษณาของภาพยนตร์แต่ละเรื่องมีผลต่อการคงอยู่หรือล่มสลายของธุรกิจภาพยนตร์แต่ละบริษัทผู้สร้างนั้น ๆ สำคัญเท่า ๆ กับเนื้อหาและคุณภาพของภาพยนตร์เลยทีเดียว ดังจะเห็นได้จากงบประมาณในการสร้างภาพยนตร์เรื่องหนึ่ง ๆ อาจต้องหมดไปกับงบประมาณค่าโฆษณาเสียเกือบครึ่งหนึ่ง หรืองบประมาณในการสร้างอาจสูงขึ้นหากภาพยนตร์ประสบความสำเร็จเป็นที่นิยมของประชาชนขณะฉายในโรงภาพยนตร์ การโฆษณาในภาพยนตร์ไทยมักบรรยายหรือโอ้อวดเกินกว่าความจริงอยู่บ้าง ด้วยเหตุนี้จึงทำให้มีผลกระทบต่อคุณภาพตามมาตรฐานสากลนิยมของภาพยนตร์ไทยจนเป็นปัญหาของ ผู้สร้าง ผู้กำกับ และผู้ชมภาพยนตร์ไทย トラบเท่าทุกวันนี้อย่างไรก็ดีการโฆษณาภาพยนตร์จัดเป็นสิ่งจำเป็นเพราะเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้ชมยอมเสียเวลาในแต่ละวันเข้าดูโดยดึงดูดผ่านสื่อต่าง ๆ การโฆษณาต้องมีการวางแผนอย่างรัดกุม เพื่อโฆษณาอย่างหนักด้วยระยะสั้นต้องวิเคราะห์หาจุดขายที่ทำให้คนสนใจเข้าดู ถ้าพลาดแล้วไม่มีโอกาสแก้ตัวเพราะภาพยนตร์เรื่องนั้นจะต้องถูกถอดออกจากโปรแกรม

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
ห้องสมุดฯ ปี 2556
วันที่.....
เลขทะเบียน..... 209185.....
เลขเรียกหนังสือ.....

7. การประชาสัมพันธ์ภาพยนตร์ เป็นการบอกข่าวสารเกี่ยวกับภาพยนตร์ควบคู่ไปกับการสร้างภาพยนตร์เพื่อให้ภาพยนตร์เรื่องนั้น ๆ มีข่าวคราวให้ผู้ชมรับรู้เป็นระยะ ๆ โดยช่วยสร้างความสนใจและเร้าใจให้เกิดความต้องการคอยภาพยนตร์เรื่องดังกล่าวต่อไป จึงจำเป็นต้องมีการแถลงหรือแสดงความเคลื่อนไหวและความคืบหน้าของการสร้างภาพยนตร์ในลักษณะการให้ความรู้หรือให้ข่าวสารแก่กลุ่มผู้ชมเป้าหมายอยู่เป็นระยะ เป็นการสร้างความรู้สึกให้แก่กลุ่มเป้าหมายเพื่อให้เกิดภาพพจน์ที่ดีต่อบริษัทผู้สร้าง โดยเห็นถึงความชำนาญในประสบการณ์การสร้างภาพยนตร์ที่เป็นที่ยอมรับการประชาสัมพันธ์นี้ จึงต้องมีความยืดหยุ่นและคล่องตัวสูงเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ต่าง ๆ ในการทำให้กลุ่มเป้าหมายรับรู้

ปัจจัยการสร้างภาพยนตร์ที่ได้กล่าวมาข้างต้น เราจะเห็นได้ว่ามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งสำหรับการสร้างภาพยนตร์ไทยและมีความเกี่ยวเนื่องกับการวิจัยในครั้งนี้ เพราะในการสร้างภาพยนตร์ให้ออกมาเป็นภาพยนตร์หากขาดสิ่งใดสิ่งหนึ่งไปนั้น ภาพยนตร์คงไม่มีวันสมบูรณ์ อย่างไรก็ตามภาพยนตร์ไทยยังคงต้องแข่งขันกับภาพยนตร์ต่างประเทศที่เข้ามาฉายในประเทศไทยเราควรนำมาทำวิจัยด้วยเพื่อพัฒนาการสร้างภาพยนตร์ไทยและนำผลการวิจัยเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาการสร้างภาพยนตร์ไทยต่อไปในอนาคต

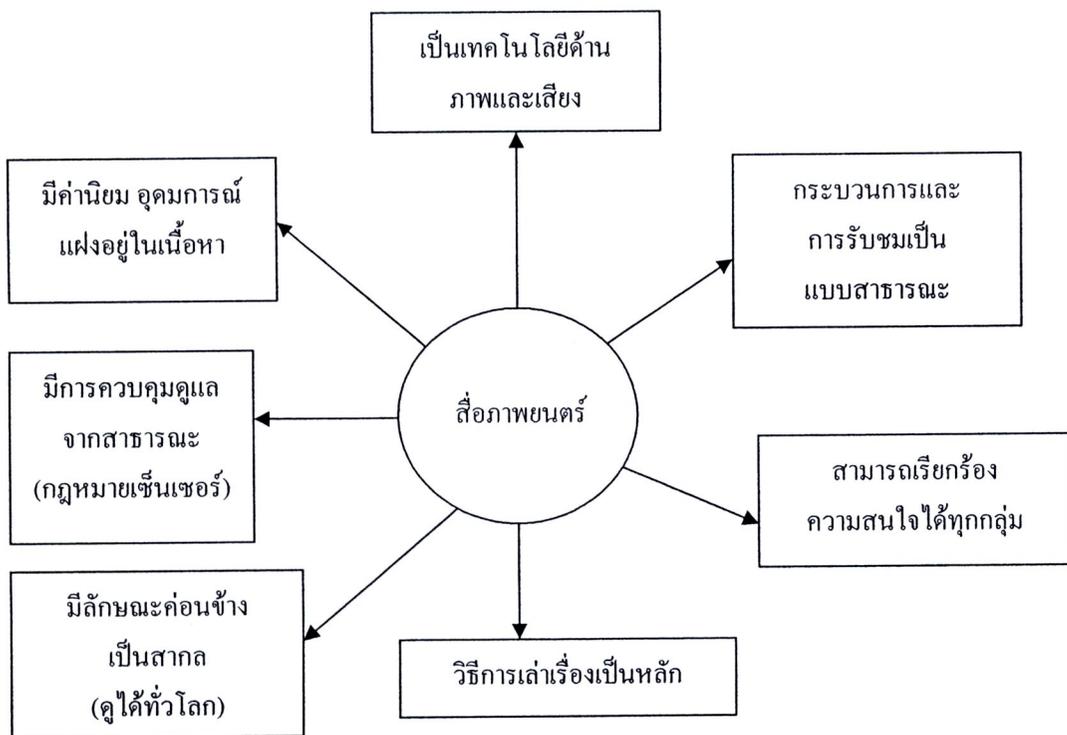
กระบวนการตัดสินใจเลือกชมภาพยนตร์

ภาพยนตร์ตัวอย่าง จะมีการนำเสนอเนื้อหา ภาพ เสียง ถ่ายทอดออกมาเป็นเรื่องราว กระตุ้นให้ผู้บริโภคหันมาสนใจภาพยนตร์ที่กำลังเข้าฉายผ่านสื่อประเภทต่าง ๆ โดยในการผลิตภาพยนตร์ตัวอย่างนั้นจะต้องคำนึงถึงกลุ่มผู้ชมภาพยนตร์หลักคือใครมีสถานภาพอย่างไรและงานที่จะผลิตมีการนำเสนอตรงกับความต้องการของผู้ชมภาพยนตร์หรือไม่สามารถกระตุ้นให้เกิดการตัดสินใจเลือกชมภาพยนตร์เพียงใดหลังจากที่ผู้ชมภาพยนตร์ได้รับชมภาพยนตร์ตัวอย่างแล้วผู้ชมภาพยนตร์จะนำข้อมูลที่ได้รับเข้าสู่กระบวนการตัดสินใจ โดยปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกชมภาพยนตร์ อาจแบ่งได้ดังนี้ (ศิริวรรณ เสรีรัตน์, 2539, หน้า 33)

1. ปัจจัยภายใน คือ ตัวกำหนดพื้นฐานในการเกิดพฤติกรรมการตัดสินใจ ได้แก่ สิ่งจูงใจ บุคลิกภาพ การเรียนรู้ การรับรู้ ทัศนคติ และความต้องการ
2. ปัจจัยภายนอก คือ สถานภาพเศรษฐกิจ สังคม ครอบครัว และวัฒนธรรม

พัฒนาการของภาพยนตร์

สื่อภาพยนตร์มีรายได้โดยตรงจากผู้ชม ดังนั้น สภาพทางเศรษฐกิจและสังคม จึงเป็นตัวกำหนดในความรุ่งเรืองและความเสื่อมโทรมของภาพยนตร์อย่างมาก สื่อภาพยนตร์จึงต้องสัมพันธ์กับตลาดอยู่ตลอดเวลา โดยนักวิชาการไทยได้แสดงให้เห็น ในแบบจำลองความคิด ดังแสดงในภาพ 2

ภาพ 2 พัฒนาการของภาพยนตร์

ที่มา. จาก สื่อมวลชน ทฤษฎี และแนวทางการศึกษา (หน้า 53), โดย กาญจนา แก้วเทพ, 2545, กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ภาพพิมพ์.

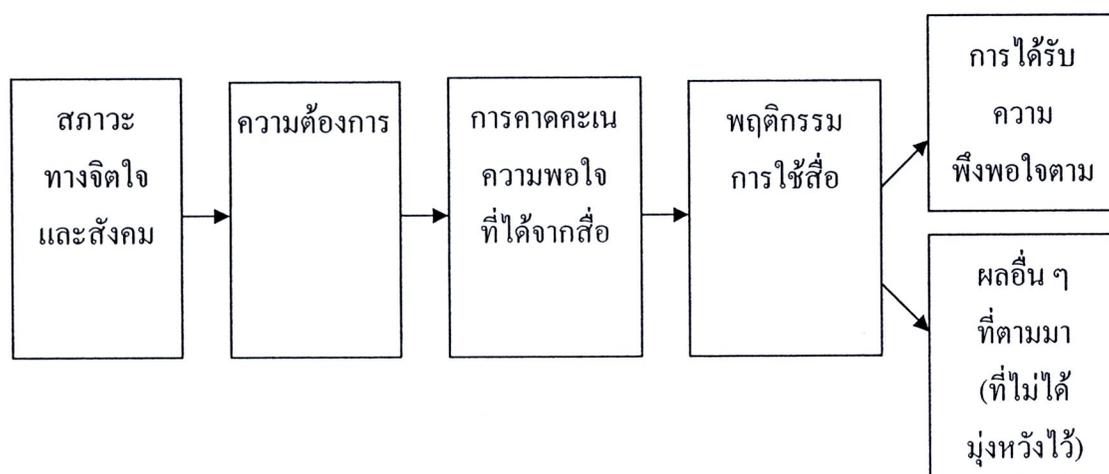
จากภาพ 2 คุณสมบัติข้อแรกของสื่อภาพยนตร์ คือ เทคโนโลยีที่ทันสมัย มีทั้งภาพและเสียงทำให้ภาพยนตร์เรียกร้องความสนใจจากคนดูได้ทุกกลุ่มและมีลักษณะเป็นสากล รวมทั้งมีอิทธิพลอย่างสูงในการหล่อหลอม อุดมการณ์ ค่านิยม โดยเฉพาะเมื่อใช้วิธีการเล่าเรื่องมประกอบและเนื่องจากศักยภาพที่กล่าวมาทำให้สังคมต้องมีการเข้มงวดภาพยนตร์ในการเผยแพร่ต่อสาธารณะ (กาญจนา แก้วเทพ, 2545, หน้า 53-55)

ทฤษฎีการใช้สื่อเพื่อประโยชน์ของการได้รับความพึงพอใจ

การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจเป็นการศึกษาสภาวะของสังคมและจิตใจที่มีผลต่อความต้องการของบุคคลซึ่งนำไปสู่การคาดคะเนเกี่ยวกับสื่อและแหล่งที่มาของสาร การคาดคะเนจะนำไปสู่ความแตกต่างในการใช้สื่อและพฤติกรรมอื่น ๆ ของบุคคล ทั้งนี้ บุคคลนอกจากมีความต้องการพื้นฐาน 5 อย่าง ดังที่ Maslow (1954, p. 34) กล่าวไว้ คือ (1) ความต้องการทางด้านร่างกาย (physiological needs) (2) ความต้องการทางด้านความมั่นคงปลอดภัย (security needs) (3) ความต้องการด้านความรัก (love needs) (4) ความต้องการการยอมรับหรือยกย่อง (self-esteem needs) และ (5) ความต้องการสัจการแห่งตน (self-actualization needs) แล้วบุคคลยังมีความต้องการอีกประการหนึ่งคือ ความต้องการอยากรู้ (needs for cognition) ซึ่งเป็นความต้องการที่จะแสวงหาระเบียบและความเข้าใจสภาวะแวดล้อมตนเอง ความต้องการที่จะรู้ตัวเองได้เป็นแรงผลักดันให้บุคคลได้มาอยู่ในสังคมและในหารชมภาพยนตร์ก็ถือว่าการเข้าสังคมอีกทางหนึ่ง เพราะทำให้บุคคลสามารถแบ่งปันประสบการณ์ และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ทำให้มีเรื่องที่จะสนทนากับบุคคลอื่นๆ

ทฤษฎีนี้ให้ความสำคัญแก่ผู้รับสาร ในฐานะที่เป็นผู้กระทำการสื่อสารกล่าวคือ ผู้รับสารเป็นผู้มีสิทธิเลือกใช้สื่อประเภทต่าง ๆ และเลือกรับเนื้อหาของข่าวสารเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตน โดยเริ่มตั้งแต่ผู้รับสารจะตัดสินใจเลือกใช้สื่อประเภทต่าง ๆ ในการแสวงหาข่าวสารเพื่อตอบสนองความต้องการและเป็นประโยชน์กับตนเอง จนนำไปสู่ความพึงพอใจในที่สุด

แบบแผนของการศึกษาตามทฤษฎีการใช้สื่อเพื่อประโยชน์และความพึงพอใจคือการศึกษารับสารเกี่ยวกับสถานะทางสังคมและจิตใจ ซึ่งก่อให้เกิดความต้องการจำเป็นของบุคคลและเกิดมีความคาดหวังจากสื่อมวลชนหรือแหล่งข่าวสารอื่น ๆ แล้วนำไปสู่การเปิดรับสื่อมวลชนในรูปแบบต่าง ๆ กันอันก่อให้เกิดผลคือการได้รับความพึงพอใจตามที่ต้องการและผลอื่น ๆ ที่ตามมาซึ่งอาจจะไม่ใช่ผลที่ตั้งเจตนาไว้ก็ได้ โดยแสดงในรูปแบบของแบบจำลองได้ดังนี้

ภาพ 3 แบบจำลองการใช้สื่อเพื่อประโยชน์ของการได้รับความพึงพอใจ

ที่มา. จาก *The use of mass communication: Current perspectives on gratifications research* (p. 21), by E. Kate and J. G. Blumler, 1974, Beverly Hills, CA: Sage.

จากทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจนี้สามารถอธิบายให้เห็นว่าผู้รับสารหรือผู้บริโภคแต่ละคนจะเลือกบริโภคสื่อมวลชนตามความต้องการหรือแรงจูงใจของตนเอง และต้องการใช้ประโยชน์จากสื่อมวลชนเพื่อตอบสนองความพึงพอใจของตนเองด้วยเหตุผลต่าง ๆ และเมื่อนำมาศึกษาความพึงพอใจของวัยรุ่นต่อการชมภาพยนตร์ไทยในกรุงเทพมหานคร ทำให้ทราบว่าความต้องการของผู้ชมภาพยนตร์ของวัยรุ่นมีความต้องการแตกต่างกันออกไปซึ่งความต้องการของแต่ละคนล้วนตอบสนองความพึงพอใจในระดับที่แตกต่างกันด้วย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

จิรบุญย์ ทศนบรรจง (2533) ศึกษาเรื่อง การศึกษาเชิงวิเคราะห์ลักษณะของ ภาพยนตร์ไทยยอดนิยมประเภทวัยรุ่น พบว่า รูปแบบของภาพยนตร์ประเภทวัยรุ่นนั้น โครงเรื่องส่วนใหญ่แสดงถึงวิถีชีวิตของนักเรียนนักศึกษาซึ่งล้วนเป็นเรื่องใกล้ตัววัยรุ่น ทั้งสิ้นส่วนในด้านเนื้อหานั้นแนวความคิดสำคัญที่ปรากฏในภาพยนตร์ส่วนใหญ่จะเป็น แนวคิดเกี่ยวกับความผูกพันระหว่างเพื่อนต่อเพื่อน ความเสียสละและความเอื้ออาทรต่อกัน และยังสะท้อนให้เห็นถึงบริบททางสังคมในแง่มุมที่แตกต่างกันออกไปส่วนจุดมุ่งหมาย ของการสร้างภาพยนตร์ของผู้ผลิตนั้นก็เพื่อความบันเทิงของผู้ชม โดยจะสอดแทรกสาระ หรือทัศนคติของผู้ผลิตลงไปด้วย

การศึกษาของ จิรบุญย์ ทศนบรรจง ซึ่งให้เห็นว่าประเภทของภาพยนตร์ไทยที่วัยรุ่น นิยม คือ ประเภทแนววัยรุ่น สอดคล้องกับงานวิจัยของผู้วิจัยในเรื่องกลุ่มเป้าหมายของผู้วิจัย ครั้งนี้รวมทั้งทราบถึงลักษณะและแนวคิดของวัยรุ่นนิยมชมภาพยนตร์ประเภทใดด้วย

ไพบูรณ์ คะเชนทพรรค์ (2531) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือก ชมภาพยนตร์ของเยาวชน พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกชมภาพยนตร์ ของเยาวชนไทยได้แก่ เพศ สถานภาพทางเศรษฐกิจ ผู้กำกับการแสดง อิทธิพลการสื่อสาร การตลาดที่มีต่อการรับชมของเยาวชนมากที่สุดคืออิทธิพลของสื่อโฆษณา สื่อโฆษณา ภาพยนตร์ตัวอย่างในโรงภาพยนตร์และรวมทั้งอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนด้วยเกี่ยวกับ พฤติกรรมการชมภาพยนตร์พบว่าเยาวชนไทยนิยมชมภาพยนตร์เพื่อความบันเทิง ประเภทของภาพยนตร์ที่ชอบคือภาพยนตร์ประเภทตื่นเต้น สยองขวัญ เป็นภาพยนตร์ ที่เยาวชนเลือกชมมากที่สุด

การศึกษาของ ไพบูรณ์ คะเชนทพรรค์ ได้สอดคล้องกับงานวิจัยของผู้วิจัย ในเรื่องพฤติกรรมการรับชมของวัยรุ่นไทย ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายของผู้วิจัยในครั้งนี้ และงานวิจัยของ ไพบูรณ์ คะเชนทพรรค์ มีความสอดคล้องกับประเภทของภาพยนตร์ที่ เยาวชนชอบ คือ ภาพยนตร์ประเภทตื่นเต้น สยองขวัญ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะศึกษา ต่อไปว่าวัยรุ่นจะยังคงนิยมชมภาพยนตร์ประเภทตื่นเต้น สยองขวัญหรือไม่

ปริณดา จิตศิริตนกร (2539) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกชมภาพยนตร์อเมริกัน (ฮอลลีวูด) ของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษาของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า เครื่องมือสื่อสารที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกชมมากที่สุดคือ ภาพยนตร์ตัวอย่าง ในโรงภาพยนตร์และนิสิตนักศึกษาจะพิจารณาปัจจัยด้านองค์ประกอบภาพยนตร์ประกอบการตัดสินใจด้วย โดยเนื้อหาของภาพยนตร์เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจชมภาพยนตร์มากที่สุดรองลงมาคือ เทคนิคการถ่ายทำ คารานำแสดง เสียงในฟิล์ม บทประพันธ์ เพลงประกอบ ผู้กำกับ การแสดงสำหรับลักษณะทางประชากรที่มีผลต่อการตัดสินใจ พบว่า เพศที่แตกต่างกันจะเลือกชมภาพยนตร์ในประเภทที่แตกต่างกัน โดยนิสิตนักศึกษาชายชอบภาพยนตร์แนวแอคชั่นมากที่สุดรองลงมาคือ รัก โรแมนติก ตลกขบขัน สงคราม หรือวิทยาศาสตร์ แฟนตาซี สยองขวัญ ชีวิตเสร์้า โศก ในขณะที่นักศึกษาหญิงชอบชมภาพยนตร์อเมริกันฮอลลีวูดประเภทแอคชั่นมากที่สุดรองลงมาคือ รัก โรแมนติก ตลกขบขัน สยองขวัญ แฟนตาซี หรือวิทยาศาสตร์ และชีวิตเสร์้า โศก

การศึกษาของ ปริณดา จิตศิริตนกร ซึ่งให้เห็นว่าเนื้อหาของภาพยนตร์เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจชมภาพยนตร์มากที่สุด รองลงมาคือ เทคนิคการถ่ายทำ คารานำแสดง เสียงในฟิล์ม บทประพันธ์ เพลงประกอบ ผู้กำกับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยในครั้งนี้น่าว่าเนื้อหาของภาพยนตร์เป็นส่วนสำคัญมากที่สุดในการจะเลือกชมภาพยนตร์แต่ งานวิจัยในด้านองค์ประกอบด้านใดที่จะเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้ชมเลือกชมภาพยนตร์ไทยนั้น ผู้วิจัยจึงค้นคว้าต่อไป เพื่อให้ทราบว่าการเลือกชมภาพยนตร์นั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยใดหรือ พฤติกรรมการรับชมจะเปลี่ยนไปตามสถานการณ์หรือเปลี่ยนแปลงตามกาลเวลา

ชลชัย เทพกำปนาท (2545) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกชมภาพยนตร์ไทยของนิสิต นักศึกษาในระดับอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งให้เห็น เพศชายและเพศหญิงมีลักษณะการชอบประเภทของภาพยนตร์แตกต่างกันตามแนวทฤษฎีของสังคม ได้อธิบายว่าพฤติกรรมของบุคคล เช่น การชมภาพยนตร์ อ่านหนังสือ ดูโทรทัศน์ มีส่วนเกี่ยวข้องกับลักษณะต่าง ๆ ของบุคคล ได้แก่ อายุ เพศ รายได้ การศึกษา ดังนั้นบุคคลที่อยู่ในระดับสังคมเดียวกัน เช่น นิสิต นักศึกษาชาย หญิง จะมีความชื่นชอบในการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนระดับเดียวกันแต่ความชอบชมภาพยนตร์แตกต่างกัน เช่น เพศชาย ชอบหนังบู๊ เพศหญิงชอบหนังตลกขบขัน

การศึกษาของ ชลชัย เทพกำปนาท ได้สอดคล้องกับงานวิจัยของผู้วิจัยในเรื่อง ลักษณะประชากร คือ นิสิต นักศึกษาที่เป็นกลุ่มเป้าหมายในการวิจัยและผลการศึกษา ยังแสดงว่าเพศชายและเพศหญิงมีพฤติกรรมการเลือกรับชมภาพยนตร์ไทยแตกต่างกัน อธิบายได้ว่าพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารของแต่ละบุคคลแตกต่างกันการวิจัยจะทำให้ทราบถึงพฤติกรรมการรับชมของวัยรุ่นที่มีต่อการชมภาพยนตร์ไทย

นราธิป จุ้ยจิตต์ (2551) ศึกษาเรื่อง ภาพยนตร์ตัวอย่างกับการตัดสินใจชมของผู้ชม พบว่า การใช้เทคนิคการนำเสนอในภาพยนตร์ตัวอย่าง อันได้แก่ จำนวนครั้งของการเห็น ภาพยนตร์ตัวอย่างทำให้ผู้รับชมตัดสินใจชมภาพยนตร์มากขึ้นและวิธีการทำให้ภาพยนตร์ตัวอย่างน่าสนใจก็คือ ข้อความ การนำเสนอภาพ สิ่งที่เกิดซ้ำได้ในภาพยนตร์ตัวอย่างจำนวน 3-4 ครั้งต่อสัปดาห์ จะทำให้ตัดสินใจชมภาพยนตร์สูงเนื่องจากความถี่ในการรับชมสามารถ กระตุ้นความสนใจในการตัดสินใจชมภาพยนตร์ได้

การศึกษาของ นราธิป จุ้ยจิตต์ ได้สอดคล้องกับงานวิจัยของผู้วิจัยในเรื่อง การตัดสินใจชมภาพยนตร์ไทยของวัยรุ่นอธิบายได้ว่าองค์ประกอบของภาพยนตร์ที่จะ สามารถดึงดูดผู้ชมได้คือการใช้ภาพยนตร์ตัวอย่างช่วยในการตัดสินใจ

วลีพร ทิมา (2547) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมและทัศนคติการรับชมภาพยนตร์ไทย ของประชาชน ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ประชาชนที่มี เพศ อายุ อาชีพ และรายได้แตกต่างกันทำให้มีพฤติกรรมฝนการรับชมภาพยนตร์แตกต่างกัน โดยพบว่าประชาชน ที่มีอายุต่ำกว่า 41 ปีจะมีพฤติกรรมในการรับชมภาพยนตร์ในลักษณะการชมเป็นกลุ่มกับ เพื่อนและประชาชนที่มีอายุมากขึ้นจะมีความถี่ในการชมภาพยนตร์ไทยลดลง

งานวิจัยของ วลีพร ทิมา ซึ่งให้เห็นว่าลักษณะประชากรมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการชมภาพยนตร์ของประชาชนซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัย ซึ่งผู้วิจัยจะนำไปศึกษา ต่อไปอิทธิพลด้านประชากรศาสตร์นี้จะมีผลต่อการตัดสินใจชมภาพยนตร์ไทยของวัยรุ่นหรือไม่

งานวิจัยต่างประเทศ

Austin (1989) ศึกษา ปัจจัยในการชมภาพยนตร์ โดยสำรวจกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็น นักเรียนมหาวิทยาลัยจำนวน 500 คน ถึงเหตุผลที่ชมภาพยนตร์พบเหตุผล 7 ประการ คือ

เพื่อความสนุกสนาน เพื่อให้ได้ความรู้ เพื่อหลีกเลี่ยง เพื่อมาเวลา เพื่อแก้เหงา เพื่อให้ได้รู้จักตนเองมากยิ่งขึ้นและเพื่อให้เข้ากับคนอื่นได้

การศึกษาของ Austin สามารถนำผลที่ได้มาเป็นแนวทางในการวิจัยของผู้วิจัยในเรื่อง ความพึงพอใจของวัยรุ่นต่อการชมภาพยนตร์ไทยโดยเปรียบเทียบวิธีดำเนินงานในการทำงานเพื่อหาปัจจัยที่สำคัญของวัยรุ่นในกรุงเทพมหานครในการเลือกรับชมภาพยนตร์ไทย

Cherry (1978) ศึกษาเรื่อง การสื่อสารของมนุษย์ พบว่า การสื่อสารของมนุษย์บังเกิดผลได้จะมีการกระทำเพื่อการแบ่งปันข่าวสารและการแบ่งปันข่าวสารระหว่างกันนี้จะก่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกันและนำไปสู่การตัดสินใจและการทำกิจกรรมที่ประสานสอดคล้องกัน

การศึกษาของ Cherry พบว่า การเปิดรับข่าวสารจากสื่อที่เกิดขึ้นในสังคมจะเป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการสื่อสารซึ่งจะทำให้ผู้ส่งสารหรือผู้รับสารตัดสินใจกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งร่วมกัน

Hovland, Janis, and Kelly (1953) ศึกษาเรื่อง แหล่งกำเนิดข่าวสารที่รวมทั้งบุคคลและสถาบันว่ามีอิทธิพลในทางความเชื่อถือได้และการโน้มน้าวใจอยู่มาก นอกจากนี้ยังได้ศึกษาเกี่ยวกับการสื่อสารและการจูงใจพบว่าเมื่อมีคนยึดมั่นในปัจเจกบุคคลหรือสถาบันใดแล้วเขาจะมีความเชื่อถือในสิ่งนั้นมากกว่าและองค์ประกอบของความน่าเชื่อถือที่สำคัญคือความน่าไว้วางใจซึ่งเป็นความรู้สึกรับสารที่มีต่อการส่งสารได้แก่ความจริงใจและความซื่อสัตย์

การศึกษาของ Hovland, Janis, and Kelly ซึ่งผู้วิจัยได้นำแนวคิดในเรื่องอิทธิพลการโน้มน้าวใจมาเป็นแนวทางในการทำวิจัยในครั้งนี้ มีความสอดคล้องเกี่ยวข้องกับงานวิจัยของผู้วิจัย ในเหตุผลการเลือกชมภาพยนตร์ว่าภาพยนตร์สามารถโน้มน้าวหรือมีอิทธิพลต่อผู้รับชมได้

Lull (1982) ศึกษาเรื่อง การใช้สื่อมวลชน พบว่า ในช่วงการผ่านเข้าสู่วัยรุ่นหนุ่มสาวจำนวนมากเริ่มรู้สึกว้าเหว่ทางสังคมและวัฒนธรรมที่พวกเขาเกี่ยวข้องกับสัมพันธอยู่นั้นเป็นสิ่งที่ซ้ำซากจำเจและเต็มไปด้วยความคาดหวังที่ไร้เหตุผล เด็กวัยรุ่นมีความต้องการค้นหาจุดยืนและสร้างโลกส่วนตัวของตนเอง เด็กวัยรุ่นจะติดต่อกับสื่อสารกับพ่อแม่

น้อยลง ในขณะที่ความสัมพันธ์กับเพื่อนจะเพิ่มขึ้น รวมถึงการใช้เวลานอกบ้านก็จะมากขึ้น ด้วยบทบาททางสังคมกับครอบครัวจะลดน้อยลงกว่าวัยเด็ก เด็กวัยรุ่นต้องการความเป็นอิสระ จากครอบครัวจะเปลี่ยนแปลงกิจกรรมที่เคย โดยเฉพาะกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว การชมโทรทัศน์ซึ่งถือเป็นกิจกรรมที่นำคนในครอบครัวมาอยู่รวมกันไม่ใช่สิ่งที่น่าสนใจ อีกต่อไป แต่เด็กอาจจะหันหาสิ่งอื่นที่น่าสนใจมากกว่า เช่น กลุ่มเพื่อนหรือสื่ออื่น ๆ ได้แก่ วิทยุ ภาพยนตร์ รวมถึงสื่อเกี่ยวกับดนตรีและเพลงต่าง ๆ

การศึกษาของ Lull ชี้ให้เห็นว่าประชากรวัยรุ่นต้องการมีอิสระจากครอบครัว และหันมาใส่ใจในสื่อมวลชนหรือกิจกรรมที่มีการรวมตัวกันเพื่อตอบสนองความต้องการ ของตัวเองมากกว่าอยู่ในครอบครัว ซึ่งสอดคล้องกับปัจจัยด้านความพึงพอใจในการเปิดรับ สื่อที่จะนำมาศึกษาครั้งนี้

จากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ได้กล่าวมาข้างต้นมีความสอดคล้อง และสนับสนุนการวิจัย เรื่องความพึงพอใจของวัยรุ่นต่อการชมภาพยนตร์ไทยใน กรุงเทพมหานคร โดยทุกแนวคิดและทฤษฎีที่ได้มีการกล่าวถึงหลักการที่สำคัญซึ่งมี ความสอดคล้องกับตัวแปรและประเด็นหลักของการศึกษาเรื่องนี้ในด้านต่าง ๆ

ส่วนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ได้รวบรวมมาศึกษาในครั้งนี้ล้วนเป็นข้อมูลทางวิชาการ ที่สอดคล้องกับแนวคิดที่เกี่ยวกับการรับชมภาพยนตร์ไทย เช่น ลักษณะประชากร พฤติกรรมการรับชมและเพื่อให้เกิดความชัดเจนในเรื่องที่จะศึกษาผู้วิจัยมีวิธีดำเนินการ ดังที่จะกล่าวต่อไปในบทที่ 3